

પિતા કે પિશાચ

૨૨૩૮૬
૨૨૩૮૬

1924 23-4-1924

પિતા કે પિશાચ

અથવા

નિર્ભાગી કુસુમ.

Reg. No. 149

(કન્યાવિક નું એક હૃદયભેદક નિત્ય)

ખુદ અને પ્રકાશક.

શ્રી ન અને જગન્નાથ.

મુ. વોલકા

દ્વિતિય અથેક સ. ૧૯૭૯

પ્રથમ આવૃત્તી

પ્રત ૪૦૦૦

આ આપક બી સરસ્વતી પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં હોમતલાલ
નરોતમદાસ ગાંધી ખાદીયા જરોવાળાનું નાકું—અમદાવાદ.

ક્રીમત ૦-૨-૦

જરા આ તરફ નજર તો કરો !
આ કંઈક તમારા લાભનું છે.

તે શું ?

સ્વદેશીમાં તંદુરસ્તી.

શુદ્ધ વનસ્પતિમાંથી બનાવેલી અમૃત તુલ્ય દવાઓ.

આપણા હિંદુસ્તાનમાં સર્વ રોગોમાં પુનરુત્થાનને વિશેષ હેતુ છે. તથા તે બધા ખરા મનુષ્યોને લાગુ પડેલા વગર રહેતા નથી. આ રોગ મહાગ્નિ વિગેરે કારણોને લીધે પડે છે. વારંવાર આ રોગના સપાટામાં આવી જવાથી અસ્થિ, પ્રાણ આદિ ઉત્તર દર કરવા માટે પૃષ્ઠળ પૈસા ખર્ચવાદ બન્યું છે. આ રોગનો મુખ્ય થીજ નાશ કરવા માટે અમારી નીચીની રાખેલા વાપરવાની જનસમાજને ખાસ લાભમળુ છે.

સુદર્શન ફીવર પીલ્સ (સુદર્શનની તાજની ગોળીઓ) ખાસ વનસ્પતિમાંથી તૈયાર કરી જનસમાજ આગળ મુકવામાં આવેલી છે. વિશેષ તારીફની જરૂર નથી કીમત ગોળી ૭૨ ની ૩૦૫નીનો રૂ. ૧ પોસ્ટેજ બુદ્ધ.

સુદર્શન પાચનવટી (પાચન શક્તિ માટે ઉત્તમ) રવાદાદા લીધેલા ખારાકનું પાચન કરવામાં આ દવા ખાસીવોદક છે. એક વખત વાપરી રોગોપ મેળવો: કીમત ગોળી ૧૦૦ ની ૩૦૫ની ૧ નો રૂ. ૧).

સુદર્શન ટોનીક પીલ્સ શક્તિ માટે ખાસ ઉત્તમ આપવી) બધા રોગોને તાકાદે આરામ આપનાર અખૂટ વાતુવર્ધક, આંસી અને

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૧૭૮૬ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ

વિષય ૬ - : ૪

પિતા કે પિશાચ

અથવા

નિર્ભાગી કુસુમ.

(કન્યાવિકયનું એક દયભેદક ચિત્ર)

લેખક અને પ્રકાશક.

મુદ્રણ અને જગન્નાથ.

મુ. ઘોલકા.

દ્વિતિય ન્વેદ સં. ૧૯૭૬

૧માકૃતી.

પ્રત ૪૦૦૦

ધી સરસ્વતી પ્રિન્ટીંગ પ્રેસ ખાડીખા

જરોવાણાનું નાકું—અમદાવાદ.

કીંમત ૦-૨-૦

પ્રસ્તાવના

સમઘાવાદ
ગુજરાતી કોપીરાઈટ સંસ્થા
૧૯૩૮-૬

સુઝ વાંચકજી, આ લઘુ કાવ્યને પ્રસ્તાવનાની કંઈ જરૂર નથી”
પરંતુ સમયાનુસાર બે શબ્દ લખવાની હું રજા લઉં છું. આ અમારો
દ્વિતિય પ્રયાસ છે.

હાલના સમયમાં દ્રવ્યના લોભથી કંઈક માણસો પોતાની દીક-
રીઓને, આગળ પાછળનો વિચાર કર્યા સિવાય, બહુજ નાના, મોટા,
લુલા, લંગડા, અગર કાંણા મનુષ્ય સાથે પરણાવી આંખો છતાં
અંધા બની, દુઃખના મહાપાગરમાં ધકેલી દે છે. અને તેથી શાં શાં
માઠાં પરીણામ નિપજે છે, તે દ્રવ્યનો કંઈક ચિતાર આપવા માટે
મારો આ અલ્પ પ્રયાસ છે, તો કાવ્યના દોષ તરફ નજર ન કરતાં,
પ્રેમથી વાંચીને, દર્શાવેલ વિચારનું મનન કરશે, એવી હું આશા
રાખું છું.

છેવટે પરમકૃપાળુ પરમેશ્વર હમને હરનિશ કંઈક નવું લખવા
પ્રેરે તેમ હૃદયથી ચાહી, આ અમારો અલ્પ પ્રયાસ આપ બંધુઓના
કરકમળમાં સમર્પણ કરું છું.

દ્વિતિય જ્યેષ્ઠ
સં. ૧૯૭૯
શુ ધોળકા,

}

અમે છીએ પ્રજ્ઞના સેવકા.
સુદર્શન અને જગન્નાથ.
સરખેજ નિવાસી.

પિતા કે પિશાચ.

અથવા

નિર્ભાગી કુસુમ.

તોટક.

કન્યા વિક્રય કથનીજ કહું નિજ અર્થ વિવેચન ઉર લહું;
સુણજો સૌ દુખ ભરી કથની, મહજો સૂણી વાટ સુખી પથની ૧
દિશ દક્ષિણ નમ્રજ એક હતું, સૌંદર્યપુરી શુભ નામ હતું;
વળી નામ પ્રમાણે ગુણ હતા, જહીં લોક સુખી દીસતાજ હતા. ૨
ધરી ઇશ હશે મતિ અલ્પ છતે, અલ્પો કાન્ય પ્રવાહ તણીજ કતે;
કહ અંતરથીજ ક્ષમા ભૂલની, મહજો સૂણી વાટ સુખી પથની. ૩

*

*

*

*

વસંત તિલકા.

હતું નમ્ર મધ્યે ગૃહ એક ભવ્ય,
બટારી ઉભી હતી બાળ દિવ્ય; *સૂચક વિધાપીઠ ગાંધીવાદ*
કુસુમ મધુર હતું નામ તેવું, *શામલાવાદ*
લેખિની ગુણ ગાન, વર્ણ શું એવું. ૧
હતી મુગ્ધ બાળા મુખ ચંદ્રિણ,
કાન્યન વણી લોભે પુલકીંગ;
હતું શ્યામલાલ પિતાનું નામ,
જાણે કરી સંગ્રહ બહુ મામ ૨

જોવું હતું નામ તેવાજ શુભ,
આશ્યો હતો પૂર્વેનું સેવા ઝલ્લુ;
હતિ નિજ પતિ મહુરી શી રામા,
હતી એક નરે શુભ માહી લામા.
હતો ન પુત્ર હતી એક પુત્રી,
અહો ! નિજ પ્રત્યે કાપી વિધાત્રી;
પતિ સખ નહોતું હૃદયે મુંઝાયે.
વણું સહો આગળ શું થાયે.

૬

૪

x

x

x

x

સાખી.

એક દિન એકાંતમાં, રામા વહીર્ષા વાણુ;
પતિ પુત્રી જોડી થઈ, પરણાવી સ્યો લા'ણુ.
(વસતો કારાગૃહમાં.....એ નામ)

(તે) જેના વચન વણો ત્યાં, દુઃખમતિ ક્યામનાય,
પતિ મુણુ તું મારી, વાત કહું આ મન તણીરે;
પુત્રી માથે જોડી મળે અધિક તો દ્રખ,
તેથી લગ્ન તણું તું નામ લલલ ના આ સમેરે.

૧

સાખી:—વાત તમારી સાંભળી, લાગે હૃદયે લાલ્લ;
પુત્રીના પૈસા કરે, ધીક જગ જીનું થાય.
મારે મારું માની, વાત હૃદય ઉતારજારે;
જોડી જોડી આજી પરણાવી સ્યો લ્હાણુ,
તેથી સજ્જ જીનું તમ, આ જગમાંહી થશેરે.

૨

સાખી:—પા'ની જુદી નાર તું, સમજે તું શું સાર;

બદ્ધમી હોયે પાસ તો આવે બેઠા પાસ.
 અટ્ટે જાની મરતુ, પા'ની છુધિ નારનીરે,
 આવે શિખામણ દેવા, શું હતું જ્ઞાન,
 શાએ શંખણી મુજને, બાજ નથી તું જ્ઞાનમાંરે

*

*

*

*

વસંત નિલકા.

આલ્સો મયો તે મદ મસ્ત હોય,
 પતિન રહી ત્યાં નિજ બાજ્ય રોય;
 રે ! તે બહુ સાંભળ્યું તું કુસુમે,
 દુર્લભ તથા બાળ ત્યાં નિજ કહે.

૧

મુદ્ધિત ચાતાં ધરણી ઢળી તે,
 રામા વિચારે રે ! શું ? પદ્મું ને;
 હિમા શબ્દ ત્યાં સ્વર બાળ લેવા,
 પામું વિધિએ બહુ દુઃખ દેવા.

૨

અળમું કયું દાર રે ! શું ? નિહાળ્યું,
 પુત્રી શરીર ત્યાં સખ તલ્ય બાળ્યું;
 શાવી ભરી ખાલુંજ એક પાણી,
 જાંટી મુખે કાંઈક શુધ્ધિ આણી.
 પ્રેમે મુવાડી નિજ ગોદમાં લઇ,
 અંતર થકી આઆસન કાંઈ દેહ;
 રામા વિચારે પતિતા હૃદયને,
 દેશે વિધિ રે ! દુઃખ શું ? ઉભયને.

૩

૪

*

*

*

*

હરિગીત.

પુત્રી કરે છે માતાજી, કર્મે લખ્યું તે તો થશે,
 કરીયે કહી કોરી પ્રયત્નો, ધાયું દરીનું સૌ થશે;
 બાળા તમારી આ અલાગી, તે માટે કંઈ કરશે નહિં.
 માથે પડ્યું તે વેઠવું. દુઃખ દોષમાં ધરશે નહીં.
 ધાયું પિતાનું નહીં થશે, થાશે નહીં માફ વળી.
 વિધિએ લખ્યું કંઈ ને લલાટે, ઠાણુ તે શકશે કળી;
 તે માત મારાં માતાજી, હૃદયે નહીં સંતાપશે,
 આપથી બનતું કરી, દુઃખ માથરાં સૌ કાપશે. ૨

રામા સુણી મુઝા કુસુમની વાત મનમાં ધારતી.
 રે ! પુત્રીને નાંખે કુવામાં, તે પ્રાણને ધિક્કારતી;
 વળતી કથું તેણે કુસુમને, તુજ જાગ્ય ને અનુકુળ કરશે,
 મામા તદ્વારા તેડતુ, તે દુઃખથી ઉઘારશે. ૩

* * * * *
 આ પત્ર રાંચજો જાતા, હ્યો ખપર બની કંઈ ત્રાતા,
 તમ પૂજ્યે મન કંઈ ધાયું, દીકું કન્યા વિક્રમ બાદે;
 છો એક આશરો જાતા, હ્યો ખપર બની કંઈ ત્રાતા. ૧

તમ કુસુમ જશે કરમાઈ, તમ ભગિની મરશે આંહી;
 પાતક શિર ચડશે જાતા, હ્યો ખપર બની કંઈ ત્રાતા. ૨

પુત્રી મન ને તો લેશે, ફનીઆં શું ! મુખથી કહેશે;
 તો કિર્તિ રહે શું ! જાતા, હ્યો ખપર બની કંઈ ત્રાતા. ૩

માટે વેળાસર વળતે, દુઃખ ભગિની બાણીના દરતે,
 તો પૂન્ય પામશે જાતા. હ્યો ખપર બની કંઈ ત્રાતા. ૪

* * * * *

ગાઝલ.

- અમે પેદી ઉઘાડી છે, તમે દમભર આવોને;
કુસુમનો હાથ જો ચાહો, “મની” (પૈસા) કલદાર લાવોને. ૧
- અજરે ચોકના બેસી, થશે તેનીજ હરરાજ;
વધારે માંગણી જેની, કુસુમ લઈને થશે રાજ. ૨
- બણાવી છે, ગણાવી છે, મડમ સમ કંઈ બનાવી છે;
રૂપૈયા લાખ મેળવવા, તણી તે ચોગ્ય ચાવી છે. ૩
- તમે મુજ પાસ શું બેસી, તડાક્ ફળના મારો;
રૂપૈયા બેંકથી લાગ્યા, વિના છે નહીં બીજો આરો. ૪
- મથા નામ તથા ગુણ છે, નહીં મળશે કદી આવજી
મને સૌ શુંય સમગતો, અહીં જાણો નહીં ફાવી. ૫
- બહે ફળવાન ના હોયે, બહે હોયે વયે વૃદ્ધ;
બહે શિશુ કદી હોયે; મળે ના જો કદી શુદ્ધ. ૬
- અમે પેચીજ કન્યાને, મહા કંઈ ભોગ ભોગવશું;
નથા પરવા તમારી કંઈ, અમે તો ખંગલા કરશું. ૭
- કગીશું મોટરે બેસી, પુરી સૌંદર્યને વિષે;
અમારું ભાગ્ય, અહા ! આ ભાગ્ય કન્યામાં અજબ દિસે. ૮
- નમારે જોઈતી હોયે, રૂપૈયા લાખ કંઈ લાવો;
કર-સી બેંકની તોરો, વટાવી આંહીઆં આવો. ૯
- કદી ના જોઈતી હોયે, અમારે તો નથી પરવા;
ધરતિ આવશે અહીંઆ, વધુ કાંઈજ વાપરવા. ૧૦
- * * *
- સુણાવી વાત ગ્રાહકને, હૃદય તે શ્યામ મલકતો;
રૂપૈયા પુત્રીના કરતાં, નહીં તે કાંઈ શરમાતો. ૧૧

સુસ્તંગ વાલ સૌ સચ્ચતો, કહો જં દૃષ્ટ માલકને;
હૃદય ચિકારતો તેને, કયા સચ્ચને વળી તમને.

૧૨

* * * *

દોહરા.

સ્વામલાલ અનુગ્રહ કરી, માગો ઝોધું વિત;
પૈસા પુરતા છે નહીં, આપ વિચારો ચિત.
ખાળા તમ સુખી થશે, હશે કંઈ મુજ પાસ;
પુરા દીધે પૈ રહે નહીં, થાય ઉભવતો નાશ.

૧

૨

* * * *

વળતી તે વાણી વણો, સ્વામલાલ કરી કોષ;
આહીં. પતો ખાશે નહીં, બીજો જાતે શોષ.

* * * *

મંદાકાંતા.

ઉઠી ચાલ્યો, હજી શરીર, આત્મગત શું વિચરતો,
આંધા શું અંધ બનીઓ, ઉર ઉદ્દેગ પરતો;
હાથે બુધ્ધિ તેં દીધી પ્રભુ મને, હામ દેવા ગયો તો,
હાઓ હાઓ મન થઈ ઠકું, સિંહ પંડે ગયો તો.

* * * *

ગણલ.

ગયો ગ્રાહક પેલો ત્વાં, હવે બાબ્યો બીજો સુણો;
વયો જુદા હતો તેતો, બરે પુત્રી પિતા ગણો.
હૃદય મલકાય છે દૃષ્ટ, મસાલા ખાધ થયો પુષ્ટ;
બીજો પુત્રી તણું વિત, જમે ન્યમ અન્ન ઉચિષ્ટ.
હવે ગ્રાહક ને આબ્યો, હતો ખીસ્સે બરેલો તે

૧

૨

હતો મુખ દાંત તો નકલી, હતો ડાયાં મળેલો તે. ૩
હતા નિજ કેશ પણુ ઘોળા, હતો દુર્ગંધથી પૂરો;
લીધા રૂપિયા કાઠું સગપણુ, કુસુમ સુખમાં મૂક્યો પૂજો. ૪
કહે વરરાયને દૂષ્ટ, હવે તત્પર તમે થાઓ;
ઠરાવી લખ ચોઘડીઆં, મને સંદેશ ઝટ કહાવો. ૫
સૂણી ચાલ્યા બહુચકળ ખુશી થાતા ગૃહે આવ્યા;
હતા વય વૃદ્ધ પણુ તેતો, કુસુમ લેવા જતાં ફાવ્યા. ૬
અરે ! ફાવ્યા, અરે ! ફાવ્યા, ધનિક તેથી અરે ! ફાવ્યા;
રૂપિયા લાખ છોડી દઇ, મધુરીશી કુસુમ લાવ્યા. ૭

x x x x

હજે શીટકાર, તેને પણુ, વળા સાથેજ આહકને;
બઢેલી બાળ દુઃખ દરીએ, કરેશું તે રૂપિયાને. ૮
થશે આગળ જતાં હોળી, રખાશે બાળકી બોળી;
દિપક પ્રલિ જીવ બૂઝાશે, ત્યજવે લગ્નની ચોળી. ૯
કંઈક સંસાર ધારો આ, તમે તેને જ ટાળોને,
સુદર્શન વાતને માની, દુઃખી બાળા બચાવોને. ૧૦

* * * *

જુલિયા છંદ.

(સિંધુ રાગમાં)

પત્ર જે પાઠવ્યો આતને સૌ સુણો,
ચોષ્ટ મફતથી મોડો પહોંચ્યો;
પુત્રી સગપણુ કાઠું વિત્ત પતિએ લઇ,
દૂષ્ટ પતિ મન તણો ડોડ પહોંચ્યો:

શ્યામલાને વળી કાર્ય કેવું કયું,
પુત્રીનો લક્ષ દીન નક્કી કાઢો;
આહતીજ કાર્યમાં ટાણ જન નવ કરે,
લક્ષ શુભ પત્ર નવ ક્યાં દીધો.

૧

મામો માંદો હતો તે છતાં આવીઓ,
બાવીઓ બાણીને આશ જતી;
હુટ ચોકી હતી દાર ચોપામમાં,
નિજ ઉરે મહા લાલ લાગી;
એકલો શુ કરે ? માર્ગ નવ દીમતો,
આપતો આશ કંઈ શારી ભારી;
જાણતો હૃદયથી કાર્ય થાશે નહીં,
આપશે નશીબ નહીં યોગ યારી.

૨

ચાલી ઉભય ગૃહે લગન નિયારી કંઈ,
હર્ષ અંતર નહીં બહાર જણાવે;
મૃતતાં લક્ષ વડી ટપકતા અશ્રુ કંઈ,
ઉભયના દુઃખના દીન ગણીને,
કાગણી ગુદ તે શુકલ પૂતેમ છે,
હોળી કે લક્ષનો દીન જાણો:

*

~

~

*

ગોતરું જનનું વર વતી આપતો,
સુદર્શન સંગ ક્ષણિક, સુખ માણો.

૩

*

~

~

*

(અલખેલીરે અ'ખે માત..... એ રાગ)

ચાલો ચાલોરે નગના નન વરધોડે જઈએ,
 નનમાં જઈએ, લ્હાવો લઈએ,
 કન્યા વિશ્વ કાળોરે, લ્હાવો કંઈ લઈએ...ચાલો.
 વર શોભે શું યોતેર વર્ષ, જોવાને જઈએ,
 જોવા તે જઈએ, કન્યા નીરખીએ,
 બાળા તે દસ વર્ષ, જોવાને જઈએ...ચાલો.
 ધરડે ધડપણ વરને થયું, પરણવાનું મન જોવાને જઈએ,
 તૂટે જીવન દોરી, આશે હોળી
 ખતિવતા ક્યમ રહેશેરે, દીલ દુઃખીઆં થઈએ...ચાલો.
 હાલતો ચાલો કર સૌ ઝાલો, છૂટાં પડી નવ જાવ જોવાને જઈએ,
 જુઓ પિતાના ઢંગ, થઈ બાળા આશા લંગ,
 વર બની કણી શું ? ચાલ્યોરે, જોવાને જઈએ...ચાલો.
 છે ધરડો ધુવડ, જાણે કુવડ, દાંત મળે નહીં એકરે જોવાને જઈએ,
 છે બાળકી અંપા વેલ, તેને પરણે મહા જોલ,
 જડી હંસલી કાગની કોટરે, દીલ દુઃખીઆં થઈએ...ચાલો
 છે મળેલ ડાચું, નાદ છે ભુચું, આંખ ગઈ છે
 હોરીરે જોવાને જઈએ,

છે અંગે કાળો, જાણે લ્હારો,
 શોભા નવ જામ વણીરે, દીલ દુઃખીઆં થઈએ...ચાલો.

*

*

*

*

મુઠી અધવચ રસને, ચાલો જઈએ મંડપડે શું થાય.

જોવાને જઈએ

છે ભોળા બાળા, હુદયે જ્વાળા,
 અંતર શું વિલાપેરે, દીલ દુઃખીઆં થઇએ...મકી.
 સ્થામલાલ તો મુખ મલકાતો, ચોધારે રડતી રામારે,
 નેવાને જઇએ,
 મામો માંદો, તે છે વાંધો
 બાળાને નહીં સ્થાયરે, દીલ દુઃખીઆં થઇએ...મકી.
 મણી મુક્તા ચોરી, ચિતા વ્હોરી, ગોરી ગીતાં ગાય,
 નેવાને જઇએ,
 ગીતાં ગાયે, અંતર વિલાપે,
 આગળ શું શું થાયરે, દીલ દુઃખીઆં થઇએ...મકી.

* * * *

શાદુલ ડીઝીલિત.

આપ્યો હરત ગુર જને કુચ્છમનો, અંતર નહીં કિત કાં,
 ધાર્યું થાય વિધિ તણું પણ તમે, ધારો નહીં દુઃખ કાં;
 * * * *
 લેછું દ્રવ્ય ખુશી થયો મન વિષે, પાછળ યશે ફૂલ સૌ,
 પુત્રીના પૈસા લીધે દુર્દશા, થાશે તમોને કહું.

* * * * ૪

શિખરછી

પતિ વદ્ધ દેખી કુસુમ મન માંહી વલવતે,
 થશે શું ? ગદાફે અહીં દીસત નહ અહીંઆ તૂટી પડે:
 અરે નાંખી કુલે, હિર જનક બહુ શું મલપતા,
 પીડે જે પુત્રીને ક્ષણિક મુખ લગ્ન નકે વસતા.

* * * *

અનુકૂળ

પતિ ગૃહે વસે છે ત્યાં, યોગ બનીઓ શું કહું ?
આવે છે મિત્ર પ્રેમીનો, પ્રેમ વળીયો શું કહું ?

* * * *

નથી કંઈ વાંક તેનો તે, સચોગે બનતું સદા;
પતિ જુદા હતો તેથી, અયુ આ માત્ર ના કદા.

મંદાકાંતા.

ધામે બાળા લઈ બીડું, પ્રેમીને તે ધરે છે,
ને તેનો તે હૃદય પ્રેમી, હસ્ત આગળ ધરે છે,
રે ! તેનો એ જુદા પતિ હજી, શાંત બેસી રહીને,
માળા હસ્તે, લઈ પ્રભુ તપ્પી, દીન મૃત્યુ ગણે છે.

શાદુલ વિકીડિન.

બાગી છે મુગને તુપા, જલજરી દે તું મને બોલીને,
કીવી હસ્ત ચક્રી છૂટ મળીકને, સંશય હરે કંઈ ધરે;
કહે છે જુદા પછીજ મિત્ર નિખરે, હમેશા કાં ? આવતો,
અહીંઆ ખોટ નહીં પણ સદા, મિત્રાત્મ કાં ? લાવતો. ૧
ખોલ્યો મિત્ર પછીજ જુદા પડ્યો, અંતર કપટ કંઈ ધરી,
ભાવું છું તમ લાલતા કંઈ નહીં, લાભી નવી છે અહીં;
લાવો આપ હવે કંઈ અવનયું, દીક્ષમાં રહે તે ખુશી,
આ મારે ધન વાવરો નહીં જરી, છે તૂટ અહીં નહીં કશી. ૨

* * * *

દુત વિલંબીત.

કહે મુવાન, એક દિન કુસુમને.

આપણુ યોગ, છૂપો નથી ટૂંકને;
પરહરીઆ કંથ, તું વિષ હઇ.
સુખ હીઓ, ત્યજી કંટકને હવે.

ગણત

- દીધું છે ઝેર ભામાએ, શિખવણી ચારની માની;
શીધો ગ્હોરીજ રંડાપો, અધિક બની તે અભાગિની. ૧
- ગુન્હો દાનો ગણો સર્વે ! સમજ ના કંઈ પડે મજને;
સુણો આમળ પછી વાંચો, વિચારો કહુંજ વાંચકને. ૨
- પતિ ને ઝેર દેતાં તો, હૃદયથી ના ડરી ભામા;
અધિક કંઈ ઝેર મેળવીયું, પુરી ખામી હતી જેમાં. ૩
- સુણી આ વાત પૃત્રીની, પડી માંદો અરે ! રામા;
અતિ સંતાપને લીધે, લજી ખંસાર ગઈ ભામા. ૪
- થયો ગાંડો વળી પેલો, કુસુમના કૃત્યથી રોષ;
કીધો કન્યા તણો વિક્રય, ખરે ત્યાં આખર ખાઇ. ૫
- કંઈકે દીન તે રહ્યો ગાંડો, પછી માંદો પડ્યો એતો
અરે નિજ દ્રષ્ટ કર્મોથી, પીડાયો રે ! વળી એતો. ૬
- પડ્યા કીડા બણા તેને નહીં કો, આવતું પાસે;
મળતું નામ અંતે લે, ઉગારે તે તણી આશે. ૭
- મહા તે દુઃખ કંઈ પામી, ગયો નર્ક અરે અંતે;
ખૂરો કન્યા તણો વિક્રય, જશે ના કોઈ તે પંથે. ૮
- મળ્યું રૂળ પાપીને તેનું. કરેલાં દુષ્ટ કાર્યોનું;
અવર શું થાય કુસુમનું, મહા દુઃખ છેય આવાનું. ૯

અરે ! આપણુ મુકી તેને, અરે ! નિજ મહેલમાં આવ્યા.
મુદર્શન સંગ છો તેથી, કયા સૂણુવા તમે ફાવ્યા. ૧૦

*

*

*

*

સલિત વત.

અરર ! બાળનું બાળ્ય શું ફર્યું !
ત્યજી ગયો વળી કાર્ય શુ કયું ?
અરર ! તે ફર્યો મુંઢરી બીજી,
ન હરી ગયો કાર્ય કંઈ કરી. ૧
નવ રહે હવે ધૈર્ય રોકીયું,
પુરણુ પાપ તે આવી પોકીયું;
સ્વડતી રહી નગરે વિષે,
વિપતિ બહુ પડી હામ ના દીસે. ૨
નગર બાળકો પૂઠળે ફરે,
અરર ! તેમની વાત સો ઠરે;
પંકળ કાંકળ નાખતા અતિ,
અરર ! ઉપનિ દુષ્ટ કાં મતિ. ૩
ફરે કમોદનો દુષ્ઠ ત્રે વરમે,
અરર ! (તે) બાળને અત ના મળે;
ધન તણા અર પાસ ના રહ્યા,
દુઃખજ બાગવી કે મરી ગયા. ૪
દુઃખ બહુ પડ્યું કર્મ-તો નડ્યાં,
મુખ ત્યજી દહ આપદે પડ્યાં;
સરવર તીરે બાળકી ગઈ,
ઉદધિ ઉરમાં કપ્પ તો અછ. ૫

વિનવું સાર શું ? આપતો મહેલ,
 હર કદી તમે કાર્ય ના લલો;
 દુકમાં છે કહી વાત દુઃખની,
 આવજો વળી, હેત કંઈ ધરી.
 થાયજો ક્યહાં કાર્ય આવું તો,
 પાસ ના તમે રે ! કદી જજો;
 ભાગી પાપના ત્યાં તમે થશો,
 કદપિ ભુલથી રે ! તમે જશો.
 કલમને હવે માર્ગ ના દીસે,
 ઝડપ વેગળી મૂકું છું મીશે;
 જુલ કદી હશે કાવ્યમાં બહુ,
 તદપિ માફ તે રે ! મશે સહુ.

સાખી.

કન્યા વિક્રમના સમું, દુળું નહીં કે પાપ;
 રૌ રૌ નર્કે તે જશે, સર્વે જાણો આપ.

*

*

*

*

માહું દીલ ધરશે નહીં, મળયું વળી કે દન;
 મુદર્શન વસતો અહીં, મળજો જો કંઈ મન.

*

*

*

*

રૂંડું તે શ્રી ક્ષેત્ર છે, સરખેજો મુજ વાસ;
 પ્રભુ પ્રેરિત હું સૌ કરે, થાયે દુઃખનો નાશ.

સમાપ્ત.

છાતીના તમામ દરદો ધાતુવિક્રયના કોષ્ટપણુ દોષોમાં આ દવા રામ બાણુ ગુણુ આપે છે. હસ્તદોષ અંધ વિષય વાસનાથી ઉત્પન્ન થયેલા તમામ દરદો ઉપર આ દવા સચોટ અસર કરે છે. વધારે લખાણુ કરવાં તે સેના ઉપર દોષ ચલવવા બરાબર છે. એક વખત વાપરવાની અમારી ખાસ લલામણુ છે. કી. ગોળી ૧૫૦ ની ૩૦૦થી ૧ ના રૂ. ૨-૮-૦

સુદર્શન સુધામૃત પી સ (કીઓ માટે ખાસ દવા) આ દવા કીઓને આશીર્વાદરૂપ છે. ગર્ભાશયના તમામ દરદો દૂર કરી મૂખ ચદ્ર સમાન કાન્તિવાન બનાવે છે. બ્રમ, મૃગીવાહ, શરીરનું દુર્બલ, શરીર અને કમરનો દુખાવો, ધાતુશ્રાવ, રજસ્વળા (છોટે ચલુ) નું અનિગમીતપણું વગેરે તમામ દરદો ઉપર સચોટ અસર કરે છે, એક વખત ચળમાચ કરી જુઓ. આ દવા તમામ રૂતુમાં વપરાય છે તેમજ નીરોગી કીનેપણુ ઘણીજ ગુણુકારી છે. કીમત ગોળી ૧૦૦ ની ૩૦૦થી ૧ રૂ. ૨-૮-૦

સુદર્શન પેનખામ—આદાશીશી, માથાનું દુઃખતું, મગજમાં ચરકા આવવા વિગેરે માથાના તમામ દરદો ઉપર સચોટ અસર કરે છે. કી. ૩૦૦થી ૧ નં. ૧ ના રૂ. ૧-૦-૦ નં. ૨ ના ૦-૪-૦

આ સિવાય દરેક દરદોની દવા અમારેત્યાંથી મળશે. દરદોને સલાહ મફત આપવામાં આવે છે, દરદો પૂર્ણ ખૂલાસો કરવો, જવાબ માટે એક આનાની ટીકીટ બીટી મોકલવી.

દવાઓ વાપરવાની રીત દવાઓ સાથે મોકલવામાં આવે છે. પત્ર વહેવાર કોષ્ટપણુ લાખામાં નીચેને સરનામે કરે.

ધોળકા
(ગુજરાત)

}

વૈવ એસ. ડી. લેખક.
સુદર્શન કાર્યાલય.

અમારા ગ્રેસમાં દરેક જાતનું મેખકામ તથા બૂકવર

વ્યાજખી દામથી

મુંદર અને સફાઈદાર કરી આપવામાં આવે છે.

એકવાર એકર આખી અજમાયશ લેવાની
વિનંતી છે.

ભાવતાલ માટે લખો:—

મેનેજર.

ધી સરસ્વતી પ્રિન્ટીંગ વર્ક્સ

જળોવાળીનું નાકુ ખાડીઆ—અમદાવાદ

